

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1554/2019
14.01.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Зоране Делибашић, председника већа, Гордане Комненић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., коју заступа Љубица Жижић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., улица ..., кога заступа мр Никола Јасика, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 974/17 од 22.10.2018. године, у седници већа одржаној дана 14.01.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против првог, другог, четвртог и петог става изреке пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 974/17 од 22.10.2018. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиле за накнаду трошкова ревизијског поступка у износу од 33.000,00 динара.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 974/17 од 22.10.2018. године, делимично је усвојена а делимично одбијена жалба туженог тако што је пресуда Основног суда у Старој Пазови, Судска јединица Инђија П 228/14 од 01.11.2016. године, преиначена и одбијен тужбени захтев у делу којим је обавезан тужени да тужилци исплати на име заједничке брачне суतेковине по основу увећане вредности посебне имовине туженог у уделу од 1/2 износ од 2.196.725,50 динара са законском затезном каматом од 01.08.2016. године до исплате. Првостепена пресуда потврђена је у усвајајућем делу којим је утврђено да је тужила постала сувласник са 1/2 дела на покретним стварима описаним у трећем ставу изреке другостепене пресуде. Четвртим ставом изреке обавезана је тужила да туженом накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 22.500,00 динара. Петим ставом изреке захтев тужиле за накнаду трошкова другостепеног поступка је одбијен.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, првог, другог, четвртог и петог става изреке тужила је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права. Трошкове ревизијског поступка је тражила и определила по врсти и висини.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у оквиру овлашћења из чл. 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Сл. гласник РС“, бр. 72/11 ... 55/14 ... 87/18) и закључио да је ревизија неоснована.

У спроведеном поступку није почињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Ревидент се у ревизији позива на друге повреде одредаба парничног поступка, али како не указује о којим повредама се ради, то оне нису биле предмет разматрања ревизијског суда.

Према чињеничном стању утврђеном у поступку који је претходио доношењу побијане пресуде, тужилца и тужени су од августа месеца 1993. године до априла месеца 1994. године живели у ванбрачној заједници, када су закључили брак који је разведен 2007. године. У време заснивања ванбрачне заједнице тужени је био власник куће која се налази у ... у улици ..., која је у то време била уписана у ЗКУЛ ... КО ..., као спратна стамбена зграда површине 121 м², саграђена на парцели број 726 површине 9,9 ари. На овој парцели започео је изградњу прве радионице до фазе прве плоче. Током трајања брака странке су живеле у кући власништва туженог, а изградња прве радионице је настављена тако што је измалтерисана унутра и споља, уведена је струја, а потом и вода. Изнад радионице је сазидано поткровље које је споља измалтерисано. На спратном делу радионице нема струје и воде, већ су само направљени изводи. У моменту престанка заједнице живота спратни део радионице није био довршен а укупна грађевинска вредност изведених радова на радионици током трајања брачне заједнице износи 6.970 евра, док је вредност грађевинских радова изведених у поткровљу изнад радионице 8.715 евра.

За време трајања брачне заједнице странке су изградиле и другу радионицу димензија 10,10 x 8,70 м која је омалтерисана споља и унутра, на којој је уграђено 6 половних дрвених прозора и која има воду и бетонирани под. На објекту се налази метална кровна конструкција. Укупна вредност грађевинских радова изведених у овој радионици износи 13.613 евра.

На кући туженог извршени су радови детаљно описани у образложењу првостепене и другостепене пресуде.

Постојећи локал до улице преграђен је у преградном зиду са обостраним малтерисањем димензија 4 м x 2,60 а под у једном локалу направљен је од мермера са изведеним шпатулатом на новопостављеном зиду до улице су постављена два излога од елоксиране браварије и мат стакала. Други локал је окречен уз молерај са шпатулатом. У приземљу куће постављена су улазна храстова врата једнокрилна, а на лођи је постављена ограда која се састоји од 4 комада балустрада и изведена су два бетонска рукохвата. Вредност радова изведених у приземљу стамбеног објекта износи 5.764 евра а вредност радова на спрату износи 570 евра. Укупна грађевинска вредност непокретности у време заснивања ванбрачне заједнице износила је 59.860 евра, а у време престанка износила је 95.525 евра. Тржишна вредност непокретности у време заснивања брачне заједнице износила је 71.732 евра, а у време брачне заједнице 110.454 евра. Током трајања брачне заједнице посебна имовина туженог увећана је за

53,98% односно 38.722 евра. У поступку је утврђено да су сви ови радови изведени заједничким радом и средствима супружника током трајања ванбрачне и брачне заједнице.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом члана 170. и 171. Породичног закона усвојио тужбени захтев и обавезао туженог да тужиљи по основу увећања његове посебне имовине исплати износ од 2.196.725,50 динара.

Другостепени суд је чињенично стање прихватио као потпуно и правилно утврђено, али је другачије применио материјално право, због чега је преиначио првостепену пресуду у овом делу.

Правилно полазећи од члана 170. Породичног закона другостепени суд је правилно преиначио тужбени захтев.

Када је у току трајања ванбрачне, односно брачне зајединце живота заједничким улагањима увећана вредност непокретности која представља посебну имовину једног супружника, о правима другог супружника се одлучује применом одредбе члана 170. ПЗ. Овом одредбом прописано је да у случају када је током трајања заједнице живота дошло до незнатног увећања вредности посебне имовине једног супружника, други супружник има право на потраживање у новцу, сразмерно свом доприносу. Уколико је дошло до знатног увећања вредности посебне имовине једног супружника, други супружник има прво на удео у тој имовини.

Из формулације ове законске одредбе произлази да је правилан закључак другостепеног суда да супружници немају право избора да ли ће у случају повећања посебне имовине једног супружника током трајања ванбрачне односно брачне заједнице поставити захтев стварноправне или облигационоправне природе, већ да врста захтева зависи од тога да ли је увећање знатно или незнатно. Када је увећање незнатно, поставља се захтев облигационоправне природе, а када је увећање знатно тада се поставља захтев стварноправне природе, као што је то правилно закључио и другостепени суд.

На основу изложеног, како се осталим наводима ревизије правилност примене материјалног права не доводи у сумњу Врховни касациони суд је применом чл. 414. став 1. ЗПП донео одлуку као у изреци пресуде.

Одлука о трошковима поступка донета је применом члана 153. ЗПП према успеху тужиље у ревизијском поступку.

**Председник већа – судија
Зорана Делибашић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић